

N:r 13.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Telefon: Vasa 619.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 6 September 1897.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 50 öre.

Annonspris 20 öre pr petitråd.

17:e Årg.

Camille Saint-Saëns.

En af de märkligaste, tilldragelserna inom vår musikvärld under sommaren är utan tvifvel den berömda franske musikmästaren Saint-Saëns' besök i vår hufvudstad och uppträdande på k. operan å ett par konserter, hvarvid han, i likhet med Grieg förlidet år, själf dirigerade sina kompositioner, hvilka uteslutande fylde programmen. På ett annat ställe i dagens nummer omnämnas dessa operakonserter.

Saint-Saëns har, som man torde känna, gjort flere konstresor utom sitt fädernesland och dervid af framstående kritiker ej mindre än af musikpubliken, särskildt uti Tyskland, vunnit det amplaste erkännande såväl för sin öfverlägsna talang som pianist och orgelspelare som för sina tonskapelser, hvilka förskaffat honom världsrykte såsom en af nutidens förnämsta komponister. Hit till den skandinaviska norden har han emellertid ej förr än nu sträckt sin färd, och tiden därför, innan den egentliga »säsongen» inträdf, var mindre lämplig. Det blef också en kort visit. Dagen före sin första konsert anlände han hit och afreste strax efter den andra och sista.

Till minne af detta Saint-Saëns' nyligen inträffade gästbesök här meddela vi nu hans porträtt

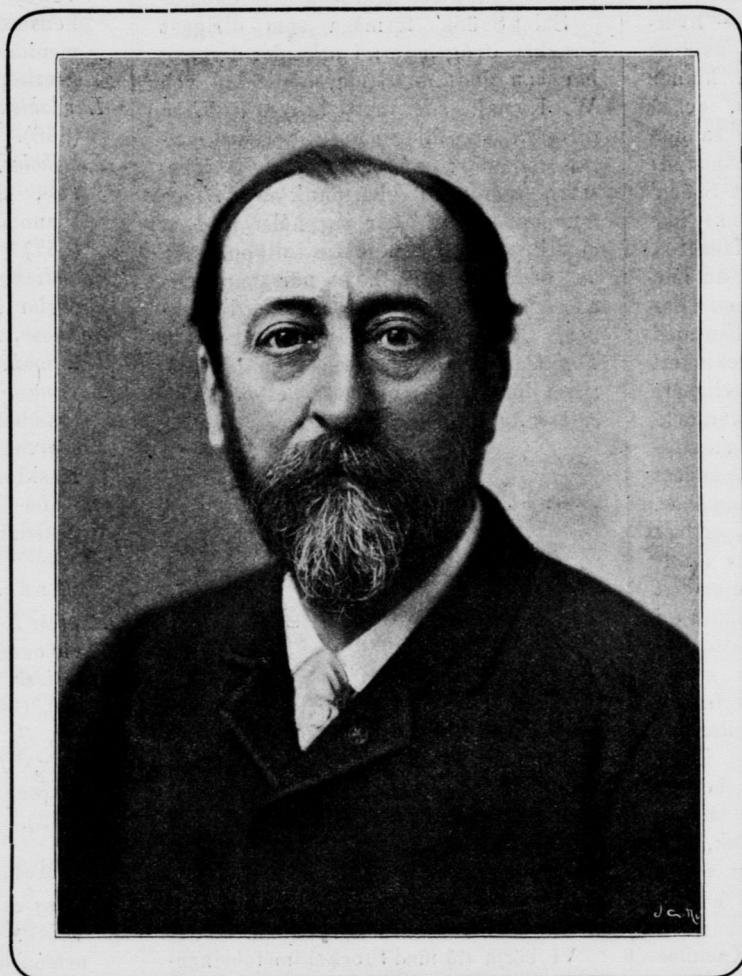
efter en pariserfotografi. För tre år sedan meddelade vi, såsom våra läsare torde erinra sig, en utförligare biografi öfver honom jemte förteckning i opusföljd på hans kompositioner. Hänvisande till dessa uppsatser meddela vi nu till hans bild endast en helt kort biografisk skiss.

Charles Camille Saint-Saëns är född i Paris den 9 oktober 1835. Knappt tvåårig försökte han sig på

pianospelet, och som femåring hade han redan komponerat lyckade valser. Sju år gammal fick han i konservatoriet Stamaty till lärare och utbildades der sedan af Benoist i orgelspelning, af Halévy, Reber och Gounod i komposition.

År 1846 uppträdde han först offentligt som »underbarn» på konserter i Paris, spelande de svåraste stycken utantill. Redan 1852 hade han färdig

sin första symfoni (Essdur, op. 2), som väckte stort bifall. År 1855 blef Saint-Saëns organist vid St Merry och 1858 vid Madelaine-kyrkan med den berömda orgeln af Cavallé-Col, från hvilken befattning han tog afsked 1877, sedan egnande sin tid åt konsertresor och komposition. Emellanåt har han dragit sig undan för att hvila eller arbeta, än i Spanien, än i Algeriet, på Azorerna etc., stundom så incognito och tillbakadraget, att man ej visste hvar han fanns. Hans produktivitet har varit ganska stor. Den ofvan nämnda opusförteckningen upptager 85 större och mindre verk, deraf komiska enaktsoperan »La princesse jaune» (1872), de stora operorna »La timbre d'argent», »Samson et Dalila» (1877 i Weimar, hans förnämsta operaverk), »Etienne Marcel» (1879), »Henri VIII» (1883), »Ascanio» (1890 på Stora operan) och den komiska tvåaktsoperan »Phryne» (1893). Vidare flere större kan-

Camille Saint-Saëns.

tater och kyrkliga verk; af instrumentala kompositioner: Orkester-suite, op. 49; tre symfonier (i Ess dur, op. 2; A moll, op. 55; C moll, op. 78); de symfoniska dikterna »Le rouet d'Omphale», »Phaëton», »Danse macabre» och »La jeunesse d'Hercule» samt »Marche heroïque»; fyra pianokonserter (i D dur, G moll — den mest spelade och som äfven gafs här —, Ess dur och C moll); tre violinkonserter (i C dur, op. 20, C dur, op. 58, och H moll, op. 61) flere saker för violin och orkester, såsom den bekanta »Introduction et Rondo capriccioso», »La jota arragonesa» etc.; violoncellkonserter i A moll, op. 33; pianoqvartett, A moll, pianoqvartett, B dur, pianotrio, F dur; sonater och åtskilliga pianokompositioner för fyra och två händer, vokal- och orgelsaker, transkriptioner af Bach- och Beethovenkompositioner m. m. Förutom dessa förteckningen tillhörande verk ha vi funnit af honom några saker för piano, två- och fyrehändiga, det sista oss bekanta (opus 96) »Caprice arabe» för två pianon à quatre mains, »Pas redoublé» för två händer (op. 86), »Scherzo» pour deux pianos à quatre mains (op. 87) och »Sarabande, Rigaudon» (op. 93) arrangé à quatre mains.

Saint-Saëns står som komponist på tysk-klassisk grund. Då hans landsman Gounod, operakomponisten, har Mozart till sitt ideal, är Saint-Saëns, orgelvirtuosen, Bach-entusiast — hvar för man ock gifvit honom namnet »Pariser-Bach». Till Gounod hinner ej Saint-Saëns i kän-lovärma, också har scenen ej beredt honom samma framgångar som »Faust»-komponisten; instrumentalmusiken är Saint-Saëns' styrka, och Göthes »Todtentanz» har han i sin ypperliga »Danse Macabre» säkert öfversatt i toner bättre, än han skulle lyckas teckna en Gretchen eller Mignon. Orkestern behandlar han med virtuositet och kan der utveckla ett bländande slöseri med de ypperligaste färger; ett tacksamt fält har han också i kamarmusiken. Saint-Saëns' storhet på dessa områden kan också endast förnekas af ensidiga germanomaner, hvilka i blind wagnerdyrkan endast se »ett evigt graciöst pladder» i allt hvad fransk musik heter, hvilka endast kunna finna det musikaliskt »sköna» i det »ädlä, stora, gripande», naturligtvis à la Wagner, men sakna esprit för att fatta det genialiska i fransk opéra comique af äldre datum eller det spirituella i nyare fransk musik. Hvad fransmannen, särskildt parisarn, beträffar, öfverlemnar han sig lika lätt åt öfverdrifter i hat som i kärlek, och den wagnerentusiasm, som nu tycks ha gripit parisaren, är endast en reaktion mot hans förra wagnerhat och har ingen djupare betydelse. Kommer en fransk operakomponist och bygger på Wagners sunda reformatoriska prin-

ciper, förutsatt han eger verkligt musikaliskt sille och uppfinningsförmåga för scenisk komposition, skall ej det tunga tyska artilleriet kunna bringa honom till tystnad.

Vill man se hur Saint-Saëns är bedömd af en tysk kritiker af verkligt anseende, så kan man lyssna till hvad Edv. Hanslick yttrar om honom efter utförandet af hans pianoqvartett i B dur (1875). »Bland fransmän», säger han, »är Camille Saint-Saëns den ende, som har kamarmusiken att tacka för sitt hemma firade, i Tyskland redan aktade namn. Hans kompositioner låta oss se, hur de tyska mästarnes ande afspeglas i en talangfull fransmans hufvud. Parisare till härkomst och hela sitt väsen står dock Saint-Saëns under direkt inflytande af tysk musik. Beethoven och Mendelssohn, Schumann och Brahms, ja Bach och Händel klinga i hans verk; ej efterapadt utan assimileradt hos en själfständigt producerande talang, tillhörig en fligare nation, ett sydligare himmelsstreck. Med hela arsenalen af harmoniska och kontrapunktiska kunskaper gör Saint-Saëns dem aldrig gällande på bekostnad af smak och behag. Den gamla franska satsen: »Hvad som icke är klart, är ej godt franskt» leder honom i hans musik. Han flyger ej (att bruka en liknelse af Schumann) så högt i etern, att vi mista andan, ej heller stiger han till sådant djup, att grufblosset slocknar.»

Saint-Saëns' förmåga som dirigent har här ifrågasatts; i utlandet deremot har han godt anseende som sådan, och W. Kienzl, som sett honom i Wien dirigera en filharmonisk konsert, yttrar följande: »Af filharmoniska orkestern, som utgör glanspunkten i Wiens musikaliska lif, hör jag helst modern musik, som ej kan spelas fullkomligare än af densamma, helst när den ledes af sådana förmågor som Richard Wagner, Hans Richter och Saint-Saëns. För närvarande är Saint-Saëns Frankrikes förnämste och mest berömda tonsättare.

—*—

Musikinstrumenter på Stockholmsutställningen.

Med ledning af den officiella katalogen och efter att ha tagit en öfversigt öfver dessa instrumenter samt provvat flera pianon kunna vi om dessa utställningsföremål meddela följande förteckning. En detaljerad framställning af de särskilda instrumenternas beskaffenhet och värde är här icke möjlig. Prisdomarens utlåtanden omnämnas här nedan.

Vi börja då med Stockholmsfabrikerna och deras artiklar, vända oss sedan till rikets andra stad samt der

efter till landsorten och utlandet, först betraktande pianoutställningen, och välja alfabetiska ordningen liksom i officiella katalogen, hvars nummer inom parentes utsätts.

Stockholm.

Pianon:

- Andersson, Sven*: 1 större pianino, 1 mindre d:o (638).
Bergqvist & Nilsson: 1 mindre flygel, 2 pianino (641).
Engström & Johannesson: 2 pianino (646).
F. Frankel & Cni: 1 konsertflygel, 4 pianino (649).
Hedén, C. G., pianofabrik (grundad 1874), (655).
Hedén, Valdemar: klaviaturer (656).
Hoffman, Aug, k. hofleverantör: 2 större pianino, 1 mindre d:o (utom täflan), (658).
Löfberg, J. C., & Cni: 1 mindre flygel, 2 pianino (668).
Malm, G., pianofabrik: 1 pianino.
Mobergs pianofabrik, egare G. W. Norberg: pianon (672).
Pettersson, John: 1 stort och 1 mindre pianino (677).
Stavenow & Cni: 1 större pianino (682).
Winkrantz, Fr.: pianino (688).

Orglar:

- Andersson, K. A.*, orgelfabrik (grundad 1885). Specialitet: större kyrk- och konsertorgelharmonier. 1 orgelharmonium med 3 man., klockor, tangentkoppel (639).
Lundahlska orgelfabriken: 1 kyrkorgel (666).
Lundholm, C. A. V., fabrik för salongs-, res-, skol-, pedal- och kyrkorglar. Pianomagasin. 4 orgelharmonier (667).
Skandinaviska orgelfabriken: 3 kammarorglar (681).
Svensson, Alfred, orgelfabrik: orgel med 2 man. (685).
Åkerman, P. L., & Lunds orgelfabriksaktiebolag: 1 stor kyrkorgel (689).
Lindgren, J. P., orgelfourniturfabrik. Maskinfabrik för tillverkning af piano- och orgeldelar. Diverse orgeldelar m. m. (664).

Andra stränginstrumenter:

- Paulus, Robert*, stränginstrumentmakare: violoncell, altviol, 2 violiner (676).
Schneider, F. E., d:o: 1 violin (i montre), (680).
Öberg, S. A., d:o: 3 violiner (690 1/2).
Bertels, John, tillverkning af flygelzittor: 2 flygelzittor, 2 mindre d:o (642).

Messingsinstrumenter:

- Ahlberg & Ohlsson* (firman grundad år 1850). Leverantörer till svenska armén och flottan. Div. messingsblåsinstrumenter, trummor, pukor, notställare (636).

Göteborg.

Pianon:

Billberg, C. H., pianofabrik (etablerad 1868): 1 konsertflygel, 1 mindre flygel, 2 större pianon, 2 mindre d:o (643).

Malmsjö, J. G., pianofabrik (etablerad 1843): 1 konsertflygel, 1 mindre flygel, 1 större piano, 2 pianon. (Lager till fabrikspris hos G. Pettersson & Co., Stockholm.) (670).

Wennbergs pianofabrik: 2 pianon (687).

Stråkinstrumenter:

Olofsson, A. J.: 3 violiner (674).

Österberg, Aug.: violiner (691).

Från landsorten.

Pianon:

Baumgardt, J. O., Linköping (firman grundad 1871): 1 större piano, 1 mindre d:o (640).

Gustafsson, A., & *Ljungqvist, M.*, Norrköping (etablerade 1880): 1 piano (651).

Hagdahl, Joh., Karlskrona: 2 pianon (654).

Olsson, Halvard, Arvika: 1 piano (675).

Ströander, Aug., Vexjö: 1 piano (684).

Svensson, O. F., Malmö, »kronprinsens hofleverantör» (etabl. 1878): 1 stort piano, 2 mindre d:o (686).

Orglar:

Alm, N. O., Boden: 1 kammarorgel (637).

Cedergren, A., Bjerges (Gotland), etabl. 1870: 2 kammarorglar (695).

Eriksson, J., Östersund: 1 stor kammarorgel (647).

Gefle orgelfabrik: orgel med patenteradt klockspel (650).

Johansson, P. J. (Kopparbergs län).

Josefson, Adolf, Gullspång: 3 orglar (660).

Kalmar orgelfabrik, P. A. Lindahl (etabl. 1894): 1 kapellorgel, 1 kammarorgel, 1 skolorgel (661).

Kristinehamns orgelfabrik, C. G. Nyström (etabl. 1875): 1 orgel, »sjelfspelande» (663).

Odelius, Joh. Aug., Vånga by (Vestergötland), organist och och folkskollärare. På lediga stunder förfärdigat 60 orglar. 1 orgel (673).

Risberg, Joh., Göteborg: orglar (678).

Rålin, A. G., Åmål: 5 orglar (679).

Stern & komp., K. E. Johansson, Kvarntorp, Berg, Frösved: små orgelharmonier (683).

Ånstrand, Gottfr., Upsala: 1 kapellorgel med 2 man., 1 kammarorgel (690).

Östlind & Almquist, Arvika eller filial-expt Göteborg (etabl. 1888): 1 kyrkorgel, 1 kammarorgel, 1 pedallasorgel, patent för Sverige (692).

Andra instrumenter:

Gutke, A., Umeå: fioler (653).

Kjellin, Jonas, Östersund, folkskolinspektör (»öfvar instrumentmakeri som amatör»): 2 violiner (662).

Lindqvist, Frans, Upsala, snickare: 2 violiner, 1 violoncell, 2 guitarrer (665).

Forsberg, G. W., Vesterhiske (Vesterbotten): 1 harpzittra med pedal (648).

Gustafson, F. K., Jönköping, ingenjör: notbladsvändare för piano- samt orkesternotställare (652).

Byström, O., Stockholm, professor: orgelpedal med bänk vid Lundals orgel (644).

Norge.

Thoresen, J.: pianon.

Brøderne Torkildsen: orgelharmonier.

Isachsen & Renbjør: d:o.

Holland, Olof: violin.

Petersson, Erik: gitarr.

Kleven, A. C.: violin.

Lyngås, Otto: d:o.

Danmark.

Hornung & Möller, Köpenhamn, k. hofleverantör: 1 konsertflygel, 1 mindre flygel, 2 pianon (3220).

Margaard Roerslev, Nørre Aaby: 1 konsertpiano (7 $\frac{1}{4}$ okt.), 1 salongs-piano (7 okt.) (3221).

Petersen & Stenstrup, Köpenhamn (etabl. 1829): 3 harmoniums (3222).

Poulsen, Hans, Köpenhamn: 4 violiner, 1 stråke (3223).

Brøderne Willadsen: guitarrer.

Ryssland.

Bietepage, Mikael, firman Becker, S:t Petersburg: 3 konsertflyglar (3567).

Arhusen, Theod., S:t Petersburg: musikinstrument (3565).

Cravtchenko, Const., S:t Petersburg: fiol (3568).

Gorén, Mikael, Jekaterinburg: harmoniums (3569).

Hirvela, Johan, Teuva (Finland): orglar (3570).

Ivanow, Wladimir, S:t Petersburg: musikinstrument (3571).

Siamianen, Peter, Willmanstrand (Finland): musikinstrument (3572).

Basque, Johan, Helsingfors: finsk kanтеле (3570).

Ehuru vi ej, som sagdt, kunna ingå i närmare bedömande af dessa musikinstrumenter — hvartill för öfrigt erfordras flero fackmän — kunna vi dock ej underlåta att göra några allmänna betraktelser öfver det allmännaste instrumentet: pianot. Af svenska instrumenter stå fortfarande Malmsjö's i första rummet. Konsertflygeln är ett charmant instrument — hans flyglar äro ju ock värderade i utlandet, särdeles England, och äro vanliga konsertinstrument här som flerstädes i landet. Den mindre flygeln har äfven en skön och full ton. Märkligt är ett stort, ljust konsertpiano af ungersk ask, ett praktverk i konstsnickeri, med stor, fyllig ton och angenäm touche.

Med afseende på »inredningen» möter oss en nyhet, åtminstone för korssträngade instrument: en anordning, som kallas »transposing keyboard», som i synnerhet af sångare och ackompanjatörer torde bli helsad med bifall. Uppfinningen möjliggör nämligen transponering af ett musikstycke på samma tangenter i sju olika tonarter.

Pianot är dessutom försedt med en tredje pedal, »sustaining pedal», medels hvilken en eller flera toner kunna bringas att uthållande ljuda, oberoende af de båda andra pedalerna.

En tredje nyhet å pianot, denna gång å klaviaturen, har man i den förlängning, i jemnhöjd, af såväl de svarta som de hvita tangenterna, som möjliggör ett »kromatiskt glissando», något som hittills varit omöjligt.

Äfven Billbergs stora fabrik i Göteborg har utställt en konsertflygel med fast och stark ton, som gör sig väl gällande, ehuru ej af samma fyllighet och klang som Malmsjö's.

En sådan flygel har man här äfven från Hornung & Möller i Köpenhamn, en gammal fabrik, som i Schyttes lexikon uppgifves vara »den största pianofabrik i Norden», hvilken tillverkat öfver 10,000 instrumenter.

Den berömda ryska fabriken Beckers eleganta flyglar ha vi ej kommit i tillfälle att pröba. Bland de svenska pianos vi undersökt föreföllo oss Sv. Anderssons främst i fyllig och god ton, och jemte dessa Stavenows och Hoffmanns. Bergqvist & Nilsson ha en mindre flygel, som ej är oäfven. Arrangementet å ett af deras pianon med armstakar å ömse sidor om klaviaturen synes oss hvarken vackert eller praktiskt.

Sedan prisen vid utställningen nu blifvit kända kunna vi om dem, som tillfallit musikinstrumenterna, lemna en förteckning, som här följer:

Diplom för guldmedalj.

Sverige:

Malmsjö, J. G., för utmärakta flyglar och pianon.

Åkerman & Lunds orgelfabrik, för en utmärkt kyrkorgel.

Ahlberg & Olsson, för utmärakta blåsinstrument.

Danmark:

Hornung & Möller, för utmärakta flyglar.

Ryssland:

Bietepage, Mikael (Beckers pianofabrik), för utmärakta flyglar.

Diplom för silfvermedalj.

Sverige:

Anderson, Sven, för mycket goda pianon.

Bergqvist & Nilsson, för mycket goda flyglar och pianon.

Billberg, C. H., d:o d:o.

Löfberg, J. P. & Comp., d:o d:o.
 Stavenow & Comp., för mycket goda pianon.
 Erikssons, J., orgelfabrik (Östersund), för mycket goda orglar.
 Lundholm, C. A. V. (Sthlm), d:o d:o.
 Skandinaviska orgelfabriken (Sthlm), d:o d:o.
 Östlund & Almqvist, d:o d:o.
 Paulus, Robert (Sthlm), för mycket god violoncell.

Danmark:

Petersen & Steenstrup, för mycket goda harmonium.

Diplom för bronsmedalj.

Sverige:

Baumgardt (Linköping), för goda pianon.
 Frankel, F. & Comp. (Sthlm), för goda flyglar och pianon.
 Hagdahl, John (Karlskrona), för goda pianon.
 Svensson, O. F. (Malmö), för goda pianon.
 Wincrantz, Fr. (Sthlm), d:o d:o.
 Schneider, F. E., för god violin.

Norge:

Thoresen, G., för goda pianon.
 Bröderne Torkildsens orgelharmonium-fabrik, för goda orgelharmonier.
 Isachsen & Renbjör, d:o.
 Helland, Olaf G., för god violin.
 Petersson, Erik, för god gitarr.

Danmark:

Bröderne Willadsen, för goda gitarrer.

Hedersomnämmande.

Sverige:

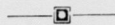
Engström & Johannesen, för pianon.
 Malm, G., d:o.
 Wennbergs pianofabrik, d:o.
 Johansson, P. J. (Kopparbergs län), för orglar.
 Hedén, Valdemar, för klaviaturer.
 Gutke, A., för fioler.
 Olofsson, Ax., d:o.
 Åström, Gust., d:o.
 Jansson, Carl (Högvalta), för gitarrer.

Norge:

Kleven, A. C., för violin.
 Lyngås, Otto, d:o.

Ryssland:

Hirvela, Johan, för orglar.

Musik under utställningen.

Den stora musikfesten.

Den andra nordiska musikfesten, hvars konsertprogram återfinnes i näst föregående nummer, föregicks af en kollation pingstafton å Saltsjöbaden, till hvilken deltagarne jemte

pressens män voro inbjudna af festkommitén. Generalkomiténs ordförande, h. k. h. kronprinsen, som nitiskt verkat för och med sin närvaro gifvit glans åt musikfesten, var äfven tillstädes vid denna invigningsfest. Samlingen å Saltsjöbaden egde rum å den stora planen framför restaurationsbyggnaden, der åtskilliga bord med förfriskningar stodo uppställda, och helsades derpå gästerna af kronprinsen, hvarefter för dem höllos tal af underståthållaren von der Lanken, hvilka af representanter för de olika nationerna och korporationerna besvarades med åtföljande sång af norska och danska, lundensiska och upsaliensiska studenter.

Efter en enkel supé anträdde hemresan. En annan fest var den supé, som gafs å Hasselbacken 8 juni för de norska och danska gästerna, hvartill äfven pressens representanter inbjudits. Vid detta tillfälle inleddes talens rad af kronprinsen med välgångsskålar för Sverige-Norges och Danmarks konungar. Derpå talade statsrådet Wennerberg för kronprinsen och påpekade tonkonstens stora kulturella och etiska betydelse. För de danska gästerna talade direktör Hedenblad, för de norska dr. Svedbom, hvilka tal hrr Barnekow och Gröndal besvarade, den förre å danskarnes den senare å normännens vägnar, hvarjemte Ole Olsen höll ett lifligt tal för musikfestens orkester. Festen fortsattes sedan i den stora våningen under liflig förbrödring och illustration af ypperlig sång, fortfarande under närvaro af kronprinsen.

De stora konserterna egde, som bekant, rum i den ansehliga musikhallen vid Fredrikshof, som var vackert prydd med gröna guirlander och kransar samt vimplar och flaggor vid taklisterna och pelarne äfvenså framför musikestraden och kgl. logen, som var eklärerad med elektriska lampor. Konungen och kronprinsen, äfvensom de andra prinsarne med uppvaktningar samt öfriga inbjudne åhörde konserterna från denna plats, och helsades konungen vid sitt inträde första konsertdagen med kungssången, utförd af den ansehliga kör och orkester, som fylde musikestraden.

Endast i korthet kunna vi nu påpeka de särskilda konserternas prestationer.

Första konserten inledde ganska lämpligt musikfesten med Normans vackra uvertyr öfver svenska motiv, efter hvilken följde en vacker prolog af Frans Hedberg, uppläst af premieraktör Personne. Såväl musiken som deklamationen trädde väl fram i den ansehliga hallen, som i akustiskt hänseende visade sig rätt lyckad. Programmet n:o 1 var Ole Olsens »Asgaardsreien», d. ä. Odens vilda jakt, ett programstycke, såsom Hanslick kallar den: »efter Lizsts recept», hvari skildras Asgaardsreiens ingripande vid ett bondbrolopp och bortförande af brudgummens fridstörande rivaler. Efter

nutidens smak förefaller skildringen af den vilda jagten väl tam i detta stycke. Wennerbergs derpå följande arioso ur oratoriet »Jesu födelse» verkade mycket anslående med sin känslorika stämning och det goda utförandet af sådana solister som fru Linden, hrr Lundqvist och Sal. Smith.

Griegs »Bergliot», deklamatorium med ork., utmärker sig för originel, kraftigt målande, fast något realistisk musik, hvars höjdpunkt väl är den gripande sorgmarschen vid Ejnar Tambaskjævels likfärd. Deklamationen utfördes af fru Gundersen (Bergliot) med förträffligt uttryck, ehuru väl hennes stämma ej förmådde tränga fram öfverallt i den stora salen. Fru Gundersen, den utmärkta norska skådespelerskan, är ej heller i sin kraftigaste ålder, hon är nemligen född 1832 och firade för 25 år sedan sitt jubileum som skådespelerska. Gades ypperliga G-moll-symfoni kom sist i första afdelningen, som efter de båda allvarliga föregående numren bättre avslutats med hans gladare i B dur. Andra afdelningen började med Emil Hartmanns »Hærmendene», nordisk sorgespilouverture, som den benämpes, under komponistens anförande. Emil Hartmann, son till den ännu lifskraftige veteranen J. P. E. Hartmann, är född 1836 och ser redan ålderstigen ut. Hans rätt intressanta uvertyr blef lifligt applåderad. Hartmann d. y. visar sig gå i faderns och Gades fotspår men med anslutning äfven till den nyare tyska musiken. Följande numret, Dantes violinkonsert (1:a satsen), spelad af hr Zetterqvist, gjorde sig ej rätt gällande i den stora lokalen, som för denna slags musik ej var akustiskt förmånlig. Ett värdigt slut på denna första konsert utgjorde Södermans sköna »Katolska messa» (Credot uteslutet). Det präktiga instrumentalnumret »Offertoriet» väckte som vanligt hänförelse. I »Sanctus», »Benedictus» och »Agnus Dei» gjorde soloqvartetten en förträfflig verkan, den utgjordes nu af grefvinnan M. Taube och fru Linden, hrr Max Strandberg och Salomon Smith.

Andra stora konserten började med Frans Berwalds genialiska G-moll-symfoni under hofkapellm. Nordqvists ledning, och första afdelningen slutade med recitativ, arioso och ensemble med kör ur Normans »Kantat vid invigningen af Musikaliska akademiens byggnad» ett verk af mera värde än vanlig tillfällighetsmusik och som under prof. Nerudas ledning, utfördt af våra mest framstående operaartister jemte fröken E. Sidner och hr S. Smith, ej kunde undgå att anslå publiken. Mellan dessa utfördes norrmannen Joh. Selmers »Den fangne», innehållande först instrumentalnummer, »Introduction og spansk dands», sedan »La captive» dikt af V. Hugo för alt och orkester. Selmers musik är delvis vacker och karaktäristisk men gör ej i

det hela ett klart intryck. En särdeles varm hyllning egnades åt kapellmästare Joh. Svendsen, då han steg upp på dirigentpallen för att anförda detta sin landsmans verk. Likaså helades med lifliga applåder kapellmästare Hallén, när han trädde upp för att dirigera sin »Gustaf Vasa» suite, sammansatt, som bekant, af den vackra musiken till tablåerna vid Gustaf Vasafesten i fjol våras. Turen kom sedan till dansken C. F. E. Horneman att framföra sin musik till Paludan-Müllers drama »Kalanus», ett något långt nummer i fyra afdelningar: 1. Introduction og bön (fr. Krarup-Hansen och hr S. Smith), 2. Festmusik och Kalanus' dom, förspe till 2:a akten, 3. kör och sopransolo (fru Elma Horneman), 4. Kalanus' dröm, förspel till 4 akten. Kalanus, en indisk religiös drömmare, tror sig i Alexander den store ha funnit världens frälsare och Gud. Han vinner Alexanders ynnest och följer honom, men mister genom dennes orgier tron på hans gudom och besluter offra sig på bålet åt Brama. En österländsk färgton träder ofta fram i den talangfullt skrifna musiken, som dock måste göra sig bättre förstådd på teatern än i konsertsalen. Afdelningen slöts med J. P. E. Hartmanns präktiga »Völvens spaadom», manskör med orkester, i fjol våras utförd af sällskapet O. D., och som nu med en så anseelig kör som här stod till buds gjorde en storartad verkan under ledning af den utmärkte danske körföraren Joh. Bartholdy. Detta lämpliga slutnummer föregicks af Hallströms »Sängen» för baryton och orkester, fördelaktigt bekant från Hennebergs konsert i höstas och nu med utmärkt föredrag återgifven af hr Salomon Smith.

(Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Juni 3, 13, 22. Bizet: *Carmen*. — 7. Mozart: *Figaros bröllop*. — 9. Gluck: *Orfevs* (Eurydike: frök. Kragballe). Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: frök. Hallgren; Silvio: hr Lejdström). — 11. v. Flotow: *Martha*. — 14. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: frök. Hulda Nordin, 1:a debut; Venus, herdegossen: frökn. Frödin, Karlsohn; Tannhäuser, landtgreven, Wolfram: hr Bratbost, Sellergren, Lundqvist). — 16. Donizetti: *Leonora* (Leonora: fru Linden; Alfons XI, Fernando, Balthasar: hr Forsell, Ödmann, Sellergren, 100:e gången). — 18. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: frökn. Thulin, Kragballe; Wilhelm Meister, Lothario: hr Lemon, Bergström). — 20. Boito: *Mefistofeles* (Margareta-Helena: frök. Frödin; Faust, Mefistofeles: hr Ödmann, Söderman). — 27. Gluck: *Orfevs*, 1:a aken. Verdi: *Aida*, 3:e akten (Amneris: frök. Lindegren). Hallström: *Den bergtagna*, 3:e akten.

Kungl. operan. Aug. 12, 19, 25. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Linden; José: hr Bratbost; 19/8 Micaela: frök Anna Fernqvist, 1:a debut). — 14. Thomas: *Mignon* (Mignon,

Philine: frökn. Thulin, Karlsohn; Wilhelm Meister, Lothario: hr Lemon, Bergström). — 15. Rossini: *Wilhelm Tell* (Mathilda: fru Frödin-Lindberg; Arnold: hr Bratbost). — 18. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Östberg; Tonio, Sulpiz: hr Bratbost, Sellergren). *Blomsterballett*. — 20. Auber: *Fra Diavolo* (Fra Diavolo: hr Ödmann; Pamela: fru Linden). — 21, 24. Saint-Saëns: konserter. — 23. Donizetti: *Leonora*. — 26. Adam: *Nürnbergerdockan*. Leoncavallo: *Pajazzo*. — 27. Gluck: *Orfevs*. Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza, Lola: frökn. Lindegren, Thulin; Toriddo, Alfio: hr Ödmann, Söderman). — 29. Gounod: *Faust* (Margareta, Martha, Siebel: fru Frödin-Lindberg, Strandberg, frök. Thulin; Faust, Mefistofeles, Valentin: hr Lemon, Sellergren, Lundqvist). — 30. Mozart: *Figaros bröllop* (grefvinnan, Susanna, Cherubin, Marcelina: fru Östberg, frök. Karlsohn, fru Arlinden, Strandberg; grefven, Figaro, Bartholo, Bazil: hr Forsell, Lejdström, Brag, Henriksen — 275 gången).

Vasateatern. Juli 3—11. *Lycko-Pers resa*.

Arenateatern. Juni 7—juli 4, aug. 2—6, 8, 20, 21, 23, 25. Offenbach: *Den sköna Helena* (Helena: fru Anna Pettersson-Norrie, gäst; 20—25, Orestes: fru Emma Berg, gäst). — Juli 5—aug. 1, 7, 9, 19, 22, 24. Suppé: *Boccaccio* (Boccaccio: fru Norrie; Fiammetta: frök. Gerda Nilsson, fru H. Castegren; 22, 24, fru E. Berg). — Aug. 11—18. Suppé: *Fatinitza* (Wladimir Samoiloff: fru Norrie).

Kgl. Operans med anledning af utställningen förlängda spelår slutades egentligen med den 22 juni, hvarefter dock följde en sista representation med plockprogram, till hvilket publicisterna, som deltog i det internationela publicistmötet härstädes under sommaren, voro inbjudna. Det nya spelåret har också börjat tidigare än vanligt. Ofvanstående spellista visar inga nyheter på repertoaren. Som nytt kan endast räknas ett par debuter. Si lät i slutet af förra spelåret fröken Hulda Nordin höra sig som Elisabeth i »Tannhäuser», en första debut på operascenen, ovanligt lofvande med afseende på så väl röst som ståtlig apparition och ledigt spel. Af mindre betydelse var fröken Fernquists nyligen inträffade debut som Micaela i »Carmen». Då dessa debuter troligen komma att fortsättas, får man tillfälle att närmare lära känna de båda debutanternas förmåga. Ett par operajubileer på operascenen ha vi att anteckna. »Figaros bröllop» har der uppförts 275 gånger, »Leonora» 100 gånger. Mozarts snille har gjort hans verk odödligt, framgången af Donizettis opera kan tillskrifvas talangen och populariteten hos hufvudrollernas innehafvare, senast fru Linden och hr Ödmann. I Gounods »Faust» har fru Frödin-Lindberg (som under sommaren ingått äktenskap) för första gången sjungit Margaretas parti med god framgång, hvartill en fördelaktig apparition i ej ringa mån bidrog.

Ett par märkliga konserter ha egt rum å k. operan, då Saint-Saëns, den vidtberömda franske komponisten, som

nu gjorde sitt första besök i vårt land, der framförde och dirigerade flere sina verk. Af dessa upptog programmet å 1:a konserten: »Marche du Synode» ur »Henry VIII», Le rouet d'Omphale, (poème symphonique) Air de ballet ur »Samson et Dalila», Concert pour piano, Danse macabre, (poème symph.) och Suite algerienne; å 2:a: Marche heroïque, Phaëton (poème symph.) Air ur »Samson et Dalila» (fru Linden), Air de ballet ur »Ascanio», La jeunesse d'Hercule (poème symphonique) och Symphonie (A moll). Då den främmande tonmästaren anlände hit dagen före den första konserten, var det naturligt nog, att denna ej kunde få ett komplett utförande, helst som luckor i hofkapellet måste fyllas med ovana musici. Också inträffade det, att början af suitens andra sats intrasslades så att dirigenten måste knacka af och numret tagas om. Att Saint-Saëns som komponist hör till Frankrikes och nutidens fornämsta tonsättare, synerligast på det instrumentala området och särskildt på kammarmusikens i sitt hemland, det är allmänt erkänt.

Af den franske mästarens vid dessa konserter gifna verk utfördes redan för 20 år sedan af Meissners orkester i Berns salong »Danse macabre», hans mest bekanta och populära tonsättning, som nästan alltid bisseras, hvilket äfven nu egde rum jemte tredje satsen i algeriska suiten, den intagande »Une nuit à Blida». Andra här förr hörda verk på programmen äro, utom nämnda suite (gifven 1894 af hofkapellet), symfonidikterna »Le rouet d'omphale», utmärkt genom sin fina spirituella instrumentering, och »Phaëton», »Marche heroïque» samt pianokonserten, flere gånger här utförd. Fröken Hwass återgaf densamma nu med mycken bravour, om än mera styrka stundom kunnat utvecklas, bristen häri möjligen beroende på instrumentet. Den äfven till formen originella och musikaliskt fängslande konserten räknas med skäl till de bästa sådana af nyare tid. På andra konserten fick man höra ett vokalknummer, utfördt af fru Linden, ackompanjerad på piano af tonsättaren sjelf. Skada var att man icke fick höra Saint-Saëns, den utmärkte pianisten, i hans egen konsert eller något annat större pianonummer. Den andra konserten hade vi ej tillfälle att bevista. Vid denna likasom vid den första var den franske mästaren föremål för mångfaldiga hyllningar med applåder och inropningar. Äfven hofkapellet frade honom med orkester-»tusch». Att publiken vid dessa konserter, då man hade det sällsynta nöjet att göra bekantskap med Saint-Saëns personligen och höra så många af hans verk under hans egen ledning, ej fylde salongen, berodde utan tvifvel på den olämpliga tiden för konserterna, då nästan hela Stockholms musikvärld befann sig på sommarstationerna.

Arenateatern har under sommaren varit operett-teater och haft en stor dragningskraft i fru Anna Pettersson-Norrie, som ej på länge låtit höra sig här, endast å Köpenhamns och Kristianias operettscener. Mot slutet af operettsäsongen sekunderades hon af våra uppburna operett-divor fruarna Hilda Castegren och Emma Berg.

—*—

Från in- och utlandet.

Kungl. operan, som den 27 d:s avslutade sin verksamhet för spelåret, har under detsamma gifvit 234 ordinarie föreställningar, deraf 12 konserter (af hvilka 4 Grieg-konserter och 5 symfonikonserter). Dessutom ha gifvits 1 soaré af fru Mathilda Linden, 5 dramatiska soaréer af fruarna Louise Fahlman och Lotten Seelig Lundberg, hrr Emil Hillberg och Georg Skånberg, 2 matinéer af Typografiska föreningen samt 2 studentföreställningar.

Å repertoaren, som upptagit 35 operor och 1 sångspel, äro de olika skolorna sålunda representerade: af *klassiska* operor ha uppförts 7, nämligen »Orfevs», »Iphigenia i Aulis», »Don Juan», »Trollflöjten», »Figaros bröllop», »Barberaren i Sevilla» och »Wilhelm Tell»; af den *moderna* operan ha gifvits 12 franska (»Mignon», »Carmen», »Faust», »Romeo och Julia», »Philemon och Baucis», »Nürnbergerdockan», »Alphyddan», »Konung för en dag», »Fra Diavolo», »Kronjuvelerna», »Lakmé» och »Navarresiskan»), 5 tyska (»Lohengrin», »Tannhäuser», »Valkyrian», »Martha» och »Hans och Greta»), 9 italienska (»Regementets dotter», »Kärleksdrycken», »Leonora», »Den vilseförda», »Aida», »Falstaff», »Mefistofeles», »På Sicilien» och »Pajazzo», dessutom en akt af »Ernani»), 1 rysk (»Jolanta»), 1 svensk (»Per Svinaherde», dessutom en akt af »Den bergtagna»), hvartill kommer sångspelet »Vernländingarne».

I afseende på antalet uppföranden intager »Carmen» främsta rummet med 27 gånger, derefter följa »Mignon» 16 ggr, »Figaros bröllop» 13 ggr, »Orfevs» och »Vernländingarne» hvardera 12 ggr, »Pajazzo», »Romeo och Julia» samt »Mefistofeles» hvardera 11 ggr, »Martha» 10 ggr, »Lohengrin» och »Kronjuvelerna» 8 ggr hvardera, »Wilhelm Tell», »Falstaff», »Leonora» och »På Sicilien» hvardera 7 ggr, »Trollflöjten» 6 ggr, »Nürnbergerdockan», »Philemon och Baucis», »Faust», »Don Juan» och »Lakmé» hvardera 5 ggr, »Aida», »Fra Diavolo», »Per Svinaherde» samt »Hans och Greta» hvardera 4 ggr, »Konung för en dag», »Kärleksdrycken», »Navarresiskan», »Valkyrian», »Tannhäuser» och »Alphyddan» hvardera 3 ggr, »Regementets dotter», »Iphigenia i Aulis», »Jo-

lanta» och »Barberaren i Sevilla» hvardera 2 ggr samt »Den vilseförda» 1 gång.

Följande baletter ha gifvits: »Blomsterbalett» och »Skuggbalett» 5 ggr, »Coppelia» 3 ggr, »Spanskt dansdivertissement» 2 ggr och »Ett romerskt festspel» 1 gång.

Några dramatiska soaréer ha äfven gifvits å operascenen.

Vid Grieg-konserterna, som uteslutande upptogo kompositioner af Edvard Grieg, dirigerade tonsättaren sjelf. Alla de öfriga konserterna ha anförts af förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist.

Vid symfonikonserterna ha följande solister uppträtt: fru Caroline Östberg, fröken Ester Sidner, hrr L. Zetterqvist och Sven Kjellström; vid de andra konserterna fru Dagmar Möller, violinisten fröken Frida Schytte, hrr Lundqvist och Forsell.

Följande gäster ha uppträtt: hr Henry Prévost 1 gång som Arnold i »Wilhelm Tell», hr Francesco d'Andrade 10 ggr i »Don Juan», »Wilhelm Tell», »Barberaren i Sevilla», »Faust», »Pajazzo» samt som Carl V i 3:e akten af »Ernani».

Debutanter under säsongen ha varit fröknarna Ellen Ahlstedt, Emma Skärén och Hulda Nordin samt hr Oscar Bergström.

Recettföreställningar ha gifvits till förmån för teaternes pensionsinrättning, operakörens enskilda kassa och f. d. Mindre teaterns pensionsfond.

Första föreställningen under spelåret gafs den 24 august 1896.

Hr och fru Rundberg samt fröken Kragballe tillhöra ej operascenen under nu ingångna spelår.

Musikaliska akademien. Till akademien preses har valts f. d. generaldirektör N. A. G:son Bennich, sedan 1882 ledamot af akademien.

Sällskapet för svenska quartettsångens befrämjande inbjuder äfven i år svenska tonsättare att täfla om pris för flerstämmiga sånger för mansröster, skrifna till svensk text efter den täländes eget val och utan ackompanjemang. Första priset är 250 kr., andra 100 kr. och tredje priset 50 kr., men kan första priset endast tilldelas en körkomposition af större omfång. Prisdömarna äro professor Ivar Hallström, doktor V. Svedbom och hofkapellmästaren R. Henneberg. Kompositionerna skola föras den 1 december vara inlemnade i Abr. Lundquists hofmusikhandel, Stockholm. Sällskapet, som på de senare åren utvecklat en liflig verksamhet, har redan öfver 800 medlemmar, bosatta dels i Stockholm, dels i landsorten, der sällskapet antagit ombud.

För pris och till inköp af quartetter har sällskapet sammanlagdt utbetalat öfver 3,000 kr.

Enligt den oss tillhandakomna matrikeln är h. m:t konungen sällskapets beskyddare. (Se annonsen.)

Stockholms större musikskolor börja vid midten af månaden sina höstterminer, *Rich. Anderssons* musikskola och fröken *S. Carlheim-Gyllenskölds* musikinstitut den 20 sept. samt fröken *Hedvig Svensons* musikskola den 18 sept. Närmare upplysa annonser i detta nummer.

Utmärkelser. Kort efter den andra nordiska musikfestens avslutning utnämndes af konungen till kommandör af andra klassen director musices vid Upsala universitet Ivar E. Hedenblad och norske kapellmästaren vid Köpenhamns k. teater Johan E. Svendsen; till riddare af samma ordens första klass kapellmästarna *Rich. Henneberg* och *Andreas Hallén* samt norska kompositörerna *Iver Holter* och *Ole Olsen*. Medaljen »Literis et artibus» har tilldelats d:r *Karl Valentin*, den mångårige ledaren af Göteborgs harmoniska sällskap. Samma medalj har i sommar af konungen tilldelats kapellmästaren *W. Neumann* i Marstrand.

Fru Nelly Melba, den celebra sångerskan, som 1893 gästade vår k. opera och väckte så stor entusiasm, lär komma att konserterna här i denna månad.

Sigrid Arnoldson-Fischhof hitväntas för att illustrera festerna vid det snart stundande kungajubileet och lär då komma att uppträda ett par gånger å operan, första gången d. 14 d:s i »Barberaren».

Fröken Sigrid Lindberg, den unga, framstående violinisten, anträder innan kort jemte fröken *Petrini* en konserttur till Finland, hvilken ock torde utsträckas söder om Finska viken.

Första allmänna svenska sångarfesten kommer att ega rum i musikhallen vid Fredrikshof. Festen varar två dagar, utom samlingsdagen, som troligen blir den 21 september. Antalet anmälda sångare är hittills öfver 1,200. Följande gemensamma sånger torde ifrågakomma: »Ur svenska hjertans djup», »Vårt land», »Hör oss, Svea», »Härliga land», »Stilla skuggor», »Hell dig, du höga Nord» samt dessutom en helt kort, för festen särskildt komponerad sång och möjligen unisona sånger.

De Stockholmssångföreningar, som anmält sig till deltagande, äro Typografiska föreningen, Målaresångföreningen, Quartettsångareförbundet, Allmänna sångföreningen, Bellmanskören, Mikrofön, National, P. B., Sångarbröderna, Jernvägsbetjenings sångkör, Allmänna arbetarsångföreningen, Medicinska föreningens sångkör, Teknologföreningens sångkör samt Heimdallr.

† **Andreas Victor Åbergsson**, justitieråd, Musikaliska akademiens preses, afled efter en kort sjukdom den 7 aug. Född 1835 af borgerliga föräldrar i hufvudstaden blef han efter skolstudier här student i Upsala 1855, tog der hofrättsexamen 1859 och inskrefs i Svea hofrätt, blef der fiskal 1868, assessor 1872, revisionssekreterare 1876, expeditionschef i justiedepartementet 1883 och 1884 utnämnd till justitieråd. För flera offentliga och kommunala värf togs hans duglighet i anspråk.

Mycket intresserad för tonkonsten och skicklig pianist tjänstgjorde han 1875—76 som Musikaliska akademiens sekreterare, förstnämnda år invald till dess ledamot, och var från 1885 till sin död dess preses, såsom sådan högt aktad och omtyckt, likasom hans redbara, humana karaktär förvärfvade honom allas sympatier.

Sommarkonsorter i landsorten. En utvald kör ur det *svensk-amerikanska sångarförbundet* har efter dettas Stockholmskonsorter låtit höra sig i Vaxholm och norrländska städer. — I Södertelje och på Saltsjöbaden har konsorterats af sångerskan, fröken *Lida Stjernblad* jemte harpisten *C. Lundin*, som bekant anställd vid Opéra comique i Paris. — En konsertturné har företagits af sångerskan fröken *Karin Ohlson*, som under flere år studerat för de förnämsta lärare i Paris och varit anställd vid teatern i Monte Carlo. Turnén sträckte sig till västkustens städer och äfven Norge. Fröken *O. ackompanjerades af fröken Ebba Petersen*, elev af den bekante pianisten *Wormser* i Paris. — I Marstrand har under konungens dervaro professor *F. Neruda*, fröknar *T. Hwass* och *E. Söderner* gifvit en konsert. Å en afskedssoaré derstädes för konungen, strax innan hans afresa, läto höra sig hr *Fr. Frederiksen*, den i London bosatte svenske violinisten, samt hr *O. Morales*, elev af Musikaliska akademien. — Hr *Sven Scholander* har äfver företagit en turné vid västkusten denna sommar.

Svenska artister i England. Tenorsångaren *Eugen Danckwardt* har i sommar vistats i London och vunnit bifall derstädes samt haft äran uppträda för prinsén af Wales och hertigen af York. — Fröken *Petrini* har sjungit i London för Covent Gardens direktör, som lär ha engagerat henne för nästa säsong. Hon medverkade der vid en matiné och vann stort bifall.

Ett och annat från musikverlden.

Folksängs-jubileum. Österrikiska folksången »Gott erhalte Franz den Kaiser» var den 28 jan. i år 100 år gammal såsom folksång. Enligt order

af kejsar Franz tillkännagaf guvernören i Wien, greve Sauran, att från den dagen en hymn med musik af Joseph Haydn skulle spelas och sjungas som österrikarnes nationalmelodi. Texten skrefs af jesuitpatern Leopold Hoshka. Haydn erhöi till belöning kejsarens porträtt och en stor penningesumma.

Manuskriptet till denna hymn, hvilken som bekant bildar kärnan af en sats i en af Haydns vackraste stråkvartetter, finnes i behåll i hofbiblioteket i Wien.

Med anledning af detta jubileum egde en festföreställning rum i den österrikiska hufvudstaden i Theater an der Wien d. 12 febr., bevisad af kejsaren och medlemmar af det kejsarliga huset, ministrarne och andra högställda personer. Kejsaren svarade på borgmästarens tal, att det glädde honom att bevista den patriotiska festen. Församlingen utbröt i stormande bifall efter utförandet af folksången.

Rubinstein och hans namn. Då Ant. Rubinstein vid pingsten 1872 kom till musikfesten i Düsseldorf för att dirigera sitt stora verk »Der Turm von Babel», som då gafs för allra första gången, uppstod en afton efter repetitionen en häftig meningsstrid i målarklubben »Malkast» om hur namnet Rubinstein skall betonas. Det ena partiet påstod att tonviktén låg på första det andra att det låg på andra stafvelsen. Då intetdera partiet lät öfvertyga sig, beslöts att låta komponisten själf gifva utslaget. En deputation skulle följande dag framställa frågan för honom. Då jag förut lärt känna honom från en ytterst älskvärd sida, fick jag det ärofulla uppdraget att föra ordet i denna viktiga angelägenhet. Knappt hade jag dock slutat det väl öfverlästa talet förr än han barskt för ut: »Med sådana barnsligheter skall ni besvara mig! Jag trodde att det handlade om någon viktig fråga, om mitt verk eller om konsten i allmänhet; för mig få ni gerna betona första, andra eller tredje stafvelsen, hur ni behaga. Adjö!» I rapportet voro vi ute genom dörren, men af svaret framgick en tredje möjlighet, som kunde göra att begge parterna hade förlorat. (E. Stier.)

Franz Schuberts klavér. Franz Schubert lyckades först under sina sista lefnadsår att få ett eget klavér och detta befinner sig nu i Wiens museum. Först var han tvungen att anlita sina vänner, när han ville höra hvad hans sänggudinna ingifvit honom. Helst gick han till målaren W. A. Rieder, af hvars hand man också har den aquarellbild af Schubert (fr. 1825) som finnes på den Schubert-utställning, hvilken nu eger rum i Wien. Rieder hade tidigt lärt känna Schuberts talang och erbjöd honom beredvilligt att spela på hans klavér. Schubert gjorde också

bruk häraf och detta så ofta, att det blef olägligt för hans värd. Han kom därför öfverens med Schubert att han skulle med något tecken tillkännagifva när denne var välkommen eller icke. Tecknet bestod deruti, att om rullgardinen vid ett visst fönster åt gatan var uppdragen, så betydde det, att Schubert fick komma upp, men var den nedfäld, så ville våningens herre vara i fred och ro. Man kunde nu ofta få se Schubert med brådska steg närma sig huset, skjuta upp glasögonen och titta upp till det betydelsefulla fönstret; glädje lyste ur hans blick när han blef varse det gynnsamma tecknet, ledsnad drog han bort när tecknet afvisade honom. Detta af Schubert till många af hans kompositioner använda klavér är förfärdigadt af den berömda Wienerfirman Walter & Son och är nu af Rieders enka öfverlemnadt till den bekanta pianofabriksfirman Bösendorfer i Wien, som gerna visar detsamma.

Pristäflan.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande inbjuder härmed svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompanjemang, förbehållande sig sällskapet egande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Komposition, som är i enahanda eller i liknande form förut från trycket utgifven, kan ej i täfingen deltaga. Täflingsprisen äro 250, 100 och 50 kronor, och kan första priset endast tilldelas en körkomposition af större omfång. Icke prisbelönad, men lämplig komposition kan efter öfverenskomelse inköpas till kvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, Herr Professorn m. m. Ivar Hallström, Herr Fil. Doktor m. m. V. Svedbom och Herr Hofkapellmästaren m. m. R. Henneberg.

Kompositionerna skola före den 1 Decem. ber innevarande år insändas till Abr. Lundqvists Hofmusikhandel, 8 Malmstorgsgatan, Stockholm; och skola kompositionerna vara försedda med tydligt skrifvet motto, deraf afskrift skall finnas å ett medföljande, försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständiga adress. Rätt förbehålles, att vid tillämnadt inköp bryta den till kompositionen hörande namnsedeln.

Stockholm i Juni 1897.

Styrelsen.

Svensk Musiktidning

N:o 11—12

med 27 porträtt af *I. H. Alter*, *F. Rung*, *C. Nordqvist*, *R. Henneberg*, *I. Hedenblad*, *F. Neruda*, *F. Berwald*, *L. Norman*, *A. Söderman*, *S. Saloman*, *I. Dannström*, *G. Wennerberg*, *V. Svedbom*, *I. Hallström*, *K. Valentin*, *A. Hallén*, *E. Sjögren*, *V. Stenhammar*, *T. Aulin*;

Tonsättarinor: *V. Aulin*, *E. Andrée*, *H. Munktel*, *Lago* (*L. Netzel*). — Fruar *C. Östberg*, *M. Linden*, hrr *A. Ödman*, *C. F. Lundqvist*. Pris 50 öre.

Kungliga Musikkonservatoriet i Leipzig.

Antagningspröfningen eger rum **Onsdagen den 6 Oktober** kl. 9 f. m. Undervisningen omfattar Harmoni- och Kompositions-lära, Pianoforte (äfvén på Janko-klavatur), Orgel, Violin, Viola, Violoncell, Kontrabas, Flöjt, Oboe, Eng. Horn, Klarinett, Fagott, Valdt-horn, Trumpet, Cornet à Piston, Basun; — Solo-, Ensemble-, Kvartett-, Orkester- och Partiturspel; — Solosång (fullständig utbildning för operan), Körsång samt Lärometod, förenad med öfningar i offentliga föredrag, Musikhistoria och Estetik; italienska språket, deklamation och dramatisk undervisning; — och meddelas af herrar: professor **F. Herrmann**, professor dr **R. Papperitz**, organist vid S:t Nicolai-kyrkan, kapellmästare professor dr **C. Reinecke**, professor **Th. Coccius**, universitetsprofessor dr **O. Paul**, dr **F. Werder**, musikdirektör, professor dr **S. Jadassohn**, **L. Grill**, **F. Rebbling**, **J. Weidenbach**, **C. Piutti**, organist vid S:t Thomas-kyrkan, **H. Klesse**, **A. Reckendorf**, **J. Klengel**, **R. Bolland**, **O. Schwabe**, **W. Barge**, **F. Gumpert**, **F. Weinschenk**, **R. Müller**, **P. Quasdorf**, kapellmästare **H. Sitt**, hofpianisten **C. Wendling**, **T. Gentzsch**, **P. Homeyer**, organist vid Gewandhaus konserterna, **H. Becker**, **A. Ruthardt**, kantor och musikdirektör vid Thomas-skolan, **G. Schreck**, **C. Beving**, **F. Freitag**, musikdirektör **G. Ewald**, **A. Proft**, regissör vid Stadtteatern, konsertmästare **A. Hilf**, **K. Tamme**, **R. Teichmüller**.

Prospekt på tyska, engelska och franska utlemnas gratis.

Leipzig i Juli 1897.

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet

D:r OTTO GÜNTHER.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter Måndagen den 20 September.

Undervisningsämnen: Piano, Ensemblespel, Harmonilära och Kontrapunkt.
Skriftliga anmälningar till och med den 15 Sept., muntliga Torsdagen den 16 och Fre-
dagen den 17 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m.
Ordinarie mottagningsdagar: Onsdagar och Lördagar kl. 1/2 2—1/2 3 e. m. från och med
den 18 Sept.

Plan för undervisning, honorar m. m. tillhandahålles.

Stockholm, Brunnsgatan N:o 28, 2 tr., Norr.

Skolans hufvudlokal: Brunnsgatan 26, 3 tr.

Filialer: Götgatan 35, Söder.

Riddaregatan 8, Östermalm.

(G. 51 438)

Hedvig Svenssons Musikskola, Döbelnsgatan 7, 3 tr.

Höstterminen börjar Lördagen den 18 September. Anmälningar mottagas alla dagar
kl. 2—4 och 5—6 e. m. från d. 14 till och med den 18 September. Prospekt tillhandahålles.

Stockholms Musik-institut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Höstterminen börjar den 20 September och slutar den 20 December.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningar
mottagas från och med den 13 Sept. hvarje dag kl. 1/2 1—1/2 2. Efter den 20
Sept. mottagnings- och anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 1—1/2 2.
För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmoni-
er af de bästa svenska och utländska
fabriker i största lager till billigaste
priser under fullkomligt ansvar för In-
strumentens bestånd.

Obs! Hufvuddepot för Blüthners
verldsberömda Flyglar, samt Rö-
nischs & Steinweg Nachfol-
gers utmärkta Pianinos.

En violoncell

för solist är till salu för 500 kr., en orkester-
violoncell för 150 kr. Svar mkt > C. C.,
Gumælii Annonsbyrå Malmö.

(C. A. M. 25,584)

Musikalier önskas

arrangement för Trion bestående helst af Ess-
och B cornett samt B-Tenor köpes nu genast.
Svar märkt >August< adr. S. Gumælii An-
nonsbyrå, Stockholm. (G. 49316)

Festmarsch

för piano af **Gustaf Hagg**.
Pris 1 krona.

Svensk Musiktidnings Expedition.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste
uppfinningar och
förbättringar till-
lämpas, äro af
våra förmästa
orgelkännare så-
väl i Stockholm
som i landsorten
enhälligt vitsor-
dade för att vara
de bästa i nor-
den tillverkade.
Prisbelönte i Kö-
penhamn 1888 (enda pris med medalj),
i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890
(första pris). Priskuranter sändas på be-
gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

**Tjuguen
första**

pris, in- och
utrikes.

Beqväma
af betalnings-
vilkor.

Flyglar och Pianinos

Talrika vitsord

från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Franz Neruda, Alfred Grünfeld,
Moritz Rosenthal, Prof. Franz
Mannstätt, Dir. Aug. Körling, Mad.
Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru
Hilma Svdbom, Fröken Tora Hwass samt
Kungl. Musikkonservatoriet i Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

Innehåll: Camille Saint-Saëns (med
porträtt). — Musikinstrumenter på Stock-
holmsutställningen. — Musik under utställ-
ningen. Den Stora musikfesten. — Från
scenen och konsertsalen. — Från in- och
utlandet. — Ett och annat från musikvärlden.
— Annonser.